

Финансова администрация на ЕС

- I. Еврозона
- II. Европейска централна банка
- III. Европейски механизъм за стабилност
- IV. Банков съюз

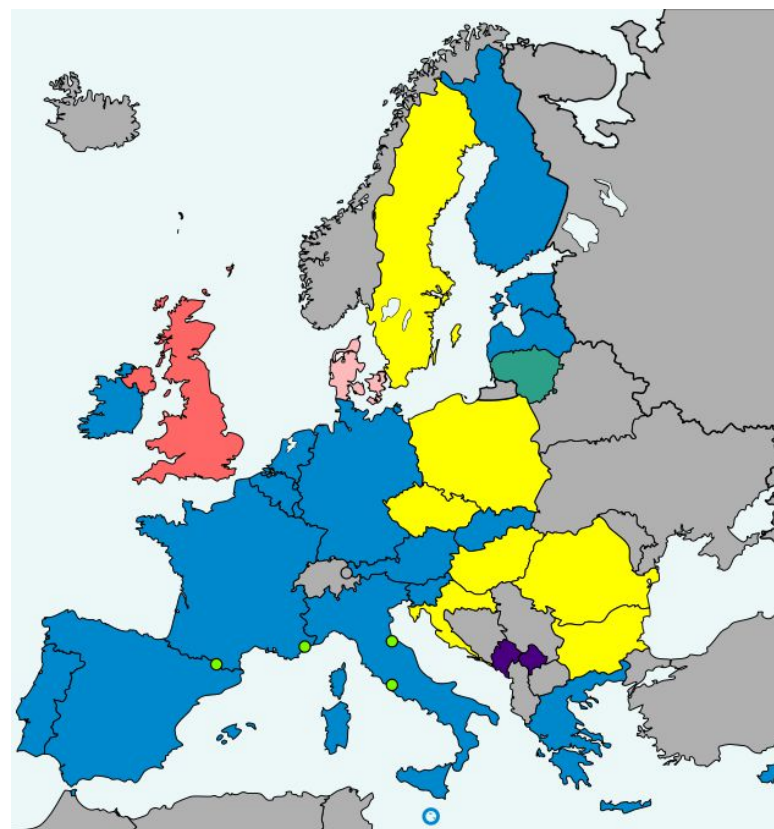

IA. Географски обхват

В Еврозоната са само държавите-членки на ЕС, въвели еврото.

Включва 19 държави-членки на ЕС.

Не участват 9 държави-членки: 3 стари държави-членки (които не желаят – Великобритания, Дания и Швеция) и 6 нови държави-членки, които не могат (България, Румъния, Унгария, Хърватия), или още не искат (Чехия, Полша).

❖ 1Б – Органи и институции, свързани с Евронзоната

❖ Еврогрупа

Участват финансовите министри на държавите-членки на Евронзоната.

Засадават преди заседанията на Съвета по икономическите и финансовите въпроси (Ecofin), който е формат на Съвета на ЕС. Може да се разглежда като помошен орган на Съвета, но приема самостоятелни решения, свързани с Евронзоната!

От 2008 до 2012 г. председател бе “Mr. Euro” - Жан-Клод Юнкер, след това Йурун Дайселблум от Холандия.

Сега председател на Еврогрупата е Португалският министър на финансите **Мариу Сентену**

С Договора от Лисабон Еврогрупата се институционализира, сама определя дневния си ред и има експерти, които работят за нея (нещо като секретариат).

В заседанията ѝ участват и представителите на Европейската комисия и на ЕЦБ.

Тясно свързана с работата на Европейския механизъм за стабилност

❖ Европейска система на централните банки

❖ (European System of Central Banks)

Включва ЕЦБ и централните банки на **всички държави-членки на ЕС (и на тези, които са извън Еврзоната)**

Трябвало е да играе важна роля, но поради факта, че има държави-членки на ЕС извън Еврзоната всъщност сега се занимава единствено с управлението на Европейския валутно-курс механизъм (EMR II)

❖ Евросистема

Включва ЕЦБ и **централните банки на държавите от Еврзоната**. Значението ѝ е най-вече при управлението на златно-валутните резерви на Еврзоната, които се намират както в ЕЦБ, така и в държавите от Еврзоната.

❖ Съвет на министрите на икономиката и на финансите – ЕКОФИН

**Това е формат на Съвета на ЕС, който включва всички държави-членки!
Утвърждава решенията на Еврогрупата!**

Събира се най-малко веднъж месечно.

Функции: координация на икономическата политика и на позициите в международните институции; надзор върху изпълнението на програмите за стабилност и конвергенция на държавите-членки; координация на данъчната политика; мониторинг на фискалната политика във връзка с Фискалния пакт; мониторинг на дейността на ЕЦБ.

Председателят на ЕКОФИН участва в заседанията на УС на ЕЦБ без право на глас. По неофициално споразумение председателят на Еврогрупата представлява ЕКОФИН в УС на ЕЦБ, когато министър от държава извън Еврозоната председателства Съвета на ЕС.

❖ Консултативни органи към ЕКОФИН

❖ Икономически и финансов комитет

Включва представители на държавите-членки, на ЕК и на ЕЦБ. Работи на принципа на КОРЕПЕР на ниво редовни членове и заместници, т.е. има ИФК I и ИФК II. ИФК I (на заместниците) подготвя работата на ИФК II, където участват постоянните представители на държавите-членки в Брюксел. Тук се подготвят решенията на ЕКОФИН. Особено важна функция – годишна оценка на програмите за стабилност и конвергенция на държавите-членки на ЕС).

ИФК II заседава също в два състава – пълен състав и ограничен състав (без представителите на централните банки).

❖ Комитет по икономическата политика – мониторинг на структурните реформи в държавите-членки

❖ Макроикономически диалог (MED) – консултативен форум с участието на централните банки, Съвета, Комисията и социалните партньори на съюзно ниво.

II. Европейска централна банка

A) Структура на управление

ЕЦБ е разположена във Франкфурт на Майн (Германия)

а) Изпълнителен съвет (Executive Board) – 6 члена, назначени от Съвета на ЕС за **8 г. (това е най-дългия мандат в ЕС)**. Сред тях са Председателят на УС - Mario Draghi (на снимката).

Мандатът му изтича през 2019 г.

В момента Изпълнителният съвет на ЕЦБ има следните 6 члена: Draghi, зам. председателя – Vítor Constâncio (португалец), Jörg Asmussen (германец), Benoît Cœuré (французин), Peter Praet (белгиец) и Yves Mersch (Luxembourg).

Изпълнителният съвет се занимава с текущите дела на ЕЦБ и подготвя заседанията на Управителния съвет (подобно на Съвета по общите въпроси и Европейския съвет).

б) Управителен съвет (Governing Council) = Изпълнителният съвет + 19 ръководители на централните банки на държавите от Еврозоната.

В момента се състои от 25 души. **Това е основният орган на ЕЦБ!**

Заседава два пъти месечно. На първото си заседание анализира икономическото развитие и паричната динамика и взема решения, свързани с **паричната политика – лихвата по първичните кредити на банките от Евросистемата**. На второто си заседание обсъжда въпроси, засягащи други задачи и отговорности на ЕЦБ и Евросистемата.

В заседанията на УС на ЕЦБ като наблюдатели могат да участват председателите на Съвета и на Комисията.

Всеки член има един глас и решенията се взимат с обикновено мнозинство. От членовете на УС на ЕЦБ се очаква висока степен на наднационалност и независимост при взимането на решенията, но това не винаги е възможно, тъй като управителите на националните централни банки защитават и интересите на съответните държави-членки.

в) Генерален съвет (General Council) = Управителите на централните банки на всички държави-членки на ЕС плюс президента и вицепрезидента на ЕЦБ. Общо 30 члена, но вице-президента на ЕЦБ няма право на глас, ето защо броя на гласовете е общо 29.

Генералният съвет се възприема като преходен орган, докато всички държави-членки на ЕС станат и членки на Еврозоната, както предвиждат договорите! Той се занимава основно с Европейския валутно-курс механизъм - ERM II, изпълнението на конвергентните критерии, въпроси на икономическата политика на ЕС, включително позицията на ЕС на Г 8 и Г 20.

Надзорен съвет

Заседава два пъти месечно, за да обсъжда, планира и осъществява надзорните задачи на ЕЦБ. Той представя на Управителния съвет проекти за решения.

Това е нов консултативен инструмент на ЕЦБ, свързан с банковия съюз (виж по-нататък)

Б) Функции на ЕЦБ

❖ Парична (лихвена политика)

Основен инструмент – лихвата по краткосрочното рефинансиране на банки от Еврозоната. Това е присъща функция на всички централни банки. В сегашната ситуация в Еврозната се поддържат крайно ниски лихви – малко над 0%. Това се използва за стимулиране на кредитирането на икономиката и постигане на икономически растеж, но крие бъдещ риск от инфлация.

Б) Функции на ЕЦБ

❖ Емисионна политика

Основната цел е чрез контролиране на паричната маса да се поддържа вътрешна ценова стабилност в Еврозоната. Критерият е “нарастването на хармонизирания индекс на потребителските цени на годишна база да не надхвърля 2%”. Емисионната политика е свързана с лихвената политика.

❖ Управление на резервите

На ЕЦБ са предадени за управление резерви в размер на €40 млрд. (85% в чужди валути, главно долари и 15% в злато). Срещу това централните банки на държавите-членки на Еврозоната са получили лихвоносни ценни книжа, номинирани в евро. В Евросистемата участват и **национални резерви на централните банки**. Те се управляват по предписания на ЕЦБ, но се намират в националните централни банки. Управлението на съвкупните резерви на Еврозоната е задача на Евросистемата.

В) Гаранции за независимостта на ЕЦБ

- ЕЦБ има право да приема собствени, задължителни за изпълнение от държавите-членки на Еврозоната, регламенти и решения
- Финансовите споразумения на ЕЦБ с публични и частни институции и лица са отделни от тези на ЕС и не минават през Съвета и ЕП!
- ЕЦБ притежава собствен бюджет, извън този на ЕС
- Управителите на националните централни банки имат мандат най-малко 5 години
- Членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ имат еднократен мандат от **8 години**
- Освобождаване от длъжност на централни банкери и членове на Изпълнителния съвет на ЕЦБ е възможно само в случай на неспособност за изпълнение на задълженията им или при извършване на сериозно нарушение
- **Забранено е предоставянето от ЕЦБ на кредитни улеснения на институции на ЕС или на публични организации в държавите-членки**

III. Европейският механизъм за стабилност EUROPEAN STABILITY MECHANISM

- Това е междудържавна организация, която обслужва не само държавите от Еврозоната. ЕМС е разположен в Люксембург.
- ЕМС се ръководи от Управителен съвет (Board of Governors), включващ министрите на финансите на държавите от Еврозоната (с право на глас) и члена на Европейската комисия по икономическите и финансови въпроси, както и президента на ЕЦБ, но те са без право на глас.
- Текущите дела се управляват Съвет на директорите (по един директор от всяка държава-членка). УС избира Изпълнителен директор. В момента е Klaus Regling

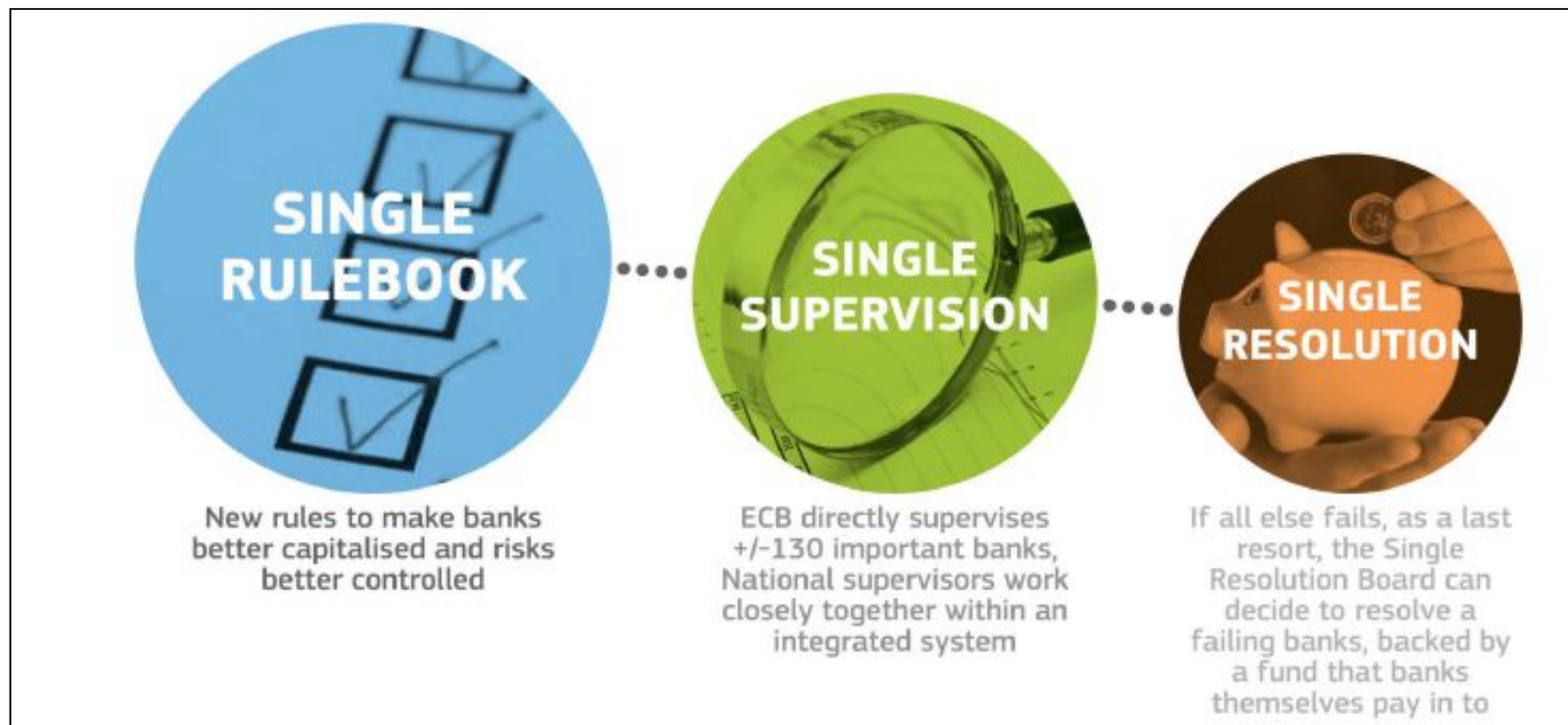

Уставният (записан) капитал на Европейският механизъм за стабилност е 700 млрд. евро. 80 млрд. от тях са внесени и са инвестирани в ценни книжа с рейтинг AAA. Под тяхното обезпечение може да се имитират при нужда до 620 млрд. облигации на ESM.

Финансови ресурси от ЕМС ще могат да се получат по искане от държава-членка до председателя на Управителния съвет, като ще се използват различни инструменти. Те са:

- Предоставяне на заеми на държави, изпитващи сериозни финансови затруднения;**
- Изкупуване на държавни ценни книжа на държави, изпитващи умерени проблеми с цел стабилизиране на цените на книжата. Намесата може да е както на първичния пазар така и на вторичния пазар, т.е. като се изкупуват книжа, вече придобити от частни банки.**
- Предоставяне на заеми на правителства за целите на рекапитализацията на финансови институции, изпитващи затруднения с платежоспособността.**

IV. БАНКОВ СЪЮЗ

1. Общи правила за банките в ЕС - The single rulebook. Това е фундаменът на банковия съюз. Ще бъде задължителен за всичките около 8300 банки в ЕС.

Правилата установяват единни минимални изисквания за капиталова адекватност, трябва да осигурят по-добра защита на депозитите и да предотвратят банкови фалити.

2. Единен надзорен механизъм (Single Supervisory Mechanism - SSM)

ЕЦБ е главен надзорен орган за всички банки в Еврозоната (около 6000) и за банките в тези държави-членки на ЕС извън Еврозоната, които се присъединят към механизма. Реално надзор се упражнява от Надзорния съвет на ЕЦБ само върху най-големите банки (структуроопределящите). Надзорът върху по-малките банки остана компетентност на националните централни банки на държавите-членки. Провеждат се редовни стрес-тестове.

В Единния надзорен механизъм не участват Великобритания и Чехия.

3. Единна схема за гарантиране на депозитите (Single Resolution Mechanism -SRM)

Прилага се само за банките, включени в единния надзорен механизъм, т.е. за най-големите. Единният гаранционен съвет - Single Resolution Board и Единен гаранционен фонд - Single Resolution Fund се финансират чрез вноски на банките.